

TOMIS

REVISTĂ EPARHIALĂ DE CONSTANȚA

CEL CE VA BEA DIN APA, PE CARE O VOIU DA EU
NU VA INSETA IN VEAC. — IOAN IV. 14

S U M A R U L

Inima	+ Gherontie
M. S. Regele Carol II și Marea noastră	+ Gherontie Episcopul Constanței
Uu strigăt de îmbărbătare	+ Gherontie
† Biserica Ortodoxă Română față de minoritățile creștine din Dobrogea	Pr. Const. Staicu
Doi exponenți ai ortodoxismului românesc	Pr. Marin Rădulescu
Dobrogea de ieri, de azi și de mâine	Alex. Panaite-Nicoarăști
O instructivă isbândă a P. S. Episcop Gherontie	R.
Vizita canonică a P. S. Episcop în Jud. Constanța	R.
P. S. Episcop și opera samariteană	R.
Partea oficială	* *
Schimb de telegrame	* *
Informațiuni	* *
Mulțumiri	* *

T O M I S

Revistă oficială, lunară, eparhială, de Constanța.
Sub patronajul Prea Sfințitului
EPISCOP GHERONTIE

I N I M A

Inima omului mort e organul care—după știință—își încetează funcțiunile mai pe urmă de cât toate organele. Circulația sângelui, ficatul, rinichii, cu un cuvânt, toate funcțiunile organice, încetează în clipa ultimei respirații, când omul—afară de cazuri cataleptice—e mort deabinelea.

Inima, datorită vieții sale proprii, inima, care este motorul întregului secret al vieții, își păstrează—deși slabe—mișcările, cari cedează—clipă cu clipă—până a treia zi după moarte. De aci credința populară, că sufletul mortului nu părăsește casa, de cât după trei zile.

* * *

*Este o inimă, însă, care nu va muri niciodată : e inima din Urna dela **Stella-Maris**, inima scumpei noastre Regine Maria. Și, însăși Regina Maria nu-i moartă și nu va muri niciodată. Ea a fost numai inimă.*

Dacă inima dela Castelul Regal din Balcic, nu-i moartă, trupul dela Curtea de Argeș, e un fenomen cataleptic. Regina-i vie, căci inima ei bate.

O inimă ! ai bătut, par'că mai mult pentru țară, decât chiar pentru propria Ta familie.

O inimă ! Tu la Balcic nu mai sta. Furișează-te și reintră în mândrul Tău corp dela Argeș !

*Suntem necăjiți, o neuitată Regină, și ni-i frică
de vântul turbat, ce a cuprins lumea.*

*Vino și stai lângă Fiul Tău, lângă noi toți, și
însuflă-te-ne, ca acum 20 de ani în triumghiul morții
și salvează-ne ca și atunci.*

Dar vino mai degrabă,

† Gherontie

Majestatea Sa Regele Carol II și Marea Noastră ¹⁾

Inceputurile navigației în Marea Neagră, pe litoralul românesc, se pierd în negura timpurilor. Protoistoria greacă, cu încântătoarele ei legende, o socotește neospitalieră și de aceea o numește dintru început «*Póntos áxeinos*», marea care-și urăște oaspeții și-i trimite în fundurile sale misterioase. Vestita expediție a argonauților din preistoria legendară a vechei Helade se îndreaptă și ajunge pe coasta apuseană a Mării Negre. Lâna de aur, despre care pomenește această frumoasă legendă, nu este altceva decât bogăția depe litoralul vestic al Mării Negre cîn vremuri îndepărtate, bogăție care atrăgea pe marii negustori ai lumii de atunci spre aceste locuri.

Dar întunericul legendelor se risipește, misterul

1) Acest articol a fost scris pentru numărul festiv al revistei „Biserica Ortodoxă Română” închinat M. S. Regelui Carol II, la împlinirea a 10 ani de domnie și a fost publicat în numărul pe Mai și Iunie 1940.

înfricoșător ce învăluia ținuturile Mării Negre dispare și însisi zeii, cari păzeau intrările în „Pontul Neospitalier“, se îmblâzesc. Cuprinsul Mării Negre devine, ca prin farmec, din neprimitor, — cum era socotit înainte —, un drum străbătut de triremele fenicienilor, mai întâi și, apoi, de îndrăznețele corăbii ale coloniilor greci. Incepând de prin secolul VII, dinainte de epoca creștină, litoralul vestic al Mării Negre este împânzit de colonii grecești, cari nu erau altceva decât grupări de negustori având de scop să care, în lungul și în latul lumii, bogățiile de pe coastele Pontului Euxin.

Oamenii îndrăgesc laturile Mării Negre, nu le mai ocolesc și-i dau numele potrivit de «*Póntos eúxeinos*», — marea primitoare, marea care-și ocrotește oaspeții și-i încarcă de daruri. Așa a fost și așa a rămas, până în ziua de astăzi, Marea Negrilor Basarabi, — „Cara Denghiz“, cum au numit-o turcii ¹⁾, iar mai târziu Marea Neagră.

Litoralul românesc a cunoscut, în decursul vremii, tot felul de nave: dela pomenitele trireme grecești, galerile romane, galioanele venețiene, caravele geneveze, caicele și bolozanele turcești, sprintenele șeici căzăcești, corăbiile lui Mircea cel Bătrân, pânzarele moldovenești ale lui Ștefan Voevod, până la transatlanticele și motonavele moderne.

Coasta Mării Negre, cu pitorescul și foloasele ei, între Cetatea Albă și Ecrene, a fost și rămâne românească.

Pela 1390 — pe vremea domnitorului Mircea cel Bătrân, care se întitula cu mândrie stăpâniitor al Țării Românești până la Marea cea Mare —, cavalerul de origină germanică Iohann Schiltberger, între timp prizonier la turci, numește în memoriile sale Marea Neagră, *Walachisches Meer*, „Marea muntenească“; iar mai târziu, în secolul XVII, Colson: *Pont Euxin de la Moldavie*“, adică „Pontul Euxin moldovenesc“ ²⁾.

Iată, deci, cum și diferiți străini atestă, prin scri-

1) Cara Denghiz - Marea Negrilor (vezi Dobrogea, pag. 202, de Căp. M. D. Ionescu.

2) Căp. M. D. Ionescu, op. cit., pag. 866.

sul lor că, și în trecut, stăpânirea românească pe coasta vestică a Mării Negre a fost o realitate, care nu poate fi tăgăduită de nimeni. Marea Neagră în latura ei apuseană, cum am afirmat mai sus, a fost, este și trebuie să rămână românească pentru toate veacurile. Aceasta nu numai pentru considerente de ordin istoric, ci și pentru altele cari se încadrează în firea însăși a lucrurilor.

Dobrogea românească și întregul ei litoral este o parte vie din trupul indisolubil al României Mari, la temelia căreia stau jertfele tuturor eroilor din trecutul nostru istoric.

Despărțirea Dobrogei românești de restul țării ar însemna o condamnare sigură la moarte a acestei părți de pământ.

Dobrogea trăește prin bogățiile și vigoarea întregului hinterland românesc. România Mare și Dobrogea cu litoralul său marin sunt, dacă-mi este îngăduită asemănarea, ca și două surori siameze: omori pe una din ele, tânjește și pierе cu timpul și cealaltă. Trupul României, ca unitate etnică, înglobează vital și trupul Dobrogei cu coasta vestică a Mării Negre și a te atinge de una din ele, însemnează să atentezi la viața întregii suflări românești. De aceea s'a zis, cu drept cuvânt, că apele românești ale Mării Negre sunt ca și un plămân al vieții naționale de obște.

O navă, arca lui Noe,^{*} a salvat dela o pieire sigură neamul omenesc; corăbiile și navele din vremurile noastre au făcut să prospere, pe toate tărâmurile, diferitele popoare și tot acestea vor putea să dea amploare propășirii românești, în viitor, sub toate înfățișările ei. Marina comercială și cea militară de proteguire, luând o mare desvoltare, vor fi în stare să dea țării noastre avântul necesar unei mărețe civilizații naționale, care să însemneze o aripă puternică pentru o înălțare sigură a întregii omeniri.

Marina Regală română de războiu și cea comercială întruchipează mândria și garanția de propășire națională, în legăturile pe cari le avem și trebuie să

e întreținem cu alte popoare. În anul 1882, — când statul român primia din Anglia o navă școală, — renumitul brik «Mircea», Ion Ghica ministrul României la Londra, în acele vremuri, scria între altele cu îndreptățită însuflețire amiralului Urseanu: „Facă cerul ca prima călătorie a lui Mircea pe marea cea mai periculoasă să fie de bun augur și să deschidă României o eră de acțiune asupra mărilor. Urez tinerilor argonauți de sub direcția voastră un viitor glorios”

Insemnătatea covârșitoare a marinei sub ambele forme, pentru progresul națiunii, a înțeles-o în deosebi supremul marinar M. S. Regele Carol II-lea. Amintindu-și de isprăvile din trecut ale diferitelor nave de războiu, între cari: monitorul Lahovary, bricul Mircea, crucișetorul Elisabeta etc., M. S. Regele binevoiește să acorde o largă atențiune marinei române, militare și comerciale, pe cari, în ultima vreme, le-a pus sub conducere unică.

În fiecare an, se organizează la Constanța sărbătoarea apelor, care este sărbătoarea Marinei Regale române.

Vine lumea din toată țara să vadă, de Sf. Maria (15 August) grandioasele serbări ale marinei, cari întotdeauna, încep cu rugăciunea Bisericii. Vin românii de pretutindeni, dela munte sau dela șes, din scumpul nostru Ardeal ori din Dobrogea, ca să vadă lina plufire pe ape a navelor noastre, concursurile nautice și așa mai încolo; dar, — s'o spun drept —, vin în deosebi să privească înfățișarea mândră, chipul voevodal, silueta majestoasă și demnă, ca și sufletul poporului care-L admiră, a M. S. Regelui Carol al II-lea.

Dacă Augustul nostru Suveran calcă țara în lung și în lat, dintr'un gând ocrotitor ce-i poartă, apoi este un colț al acesteea, care par'că îl atrage mai mult, este Constanța. Aci, la Constanța, M. S. Regele, între întinsoarea lină a apelor și nesfârșitul albastru al văzduhului, are mai mult decât ori unde, perspectiva veșniciei. Pe mare, la vechiul Tomi, divinul și umanul se întâlnesc, puterea dumnezească întinde mâna nevăzută, dar simțită, celei omenești. Marea și cerul, la

Constanța, odihnesc și împrăpătează sufletul oamenilor, M. S. Regele primește, în Augusta Sa ființă, puteri noi de muncă spre binele și propășirea întregii vieți românești.

Iată de ce iubește M. S. Regele Carol II marea; de ce sprijină cu tot sufletul marina și contribuie personal la înfrumusețarea Constanței, care astfel tinde să devină cu adevărat „o perlă” a Mării Negre. Iată considerentele pentru cari Augustul nostru Suveran și tânărul Vlăstar regesc, Măria Sa Marele Voevod Mihai de Alba Iulia, se simt legați de pământul Dobrogei și de coasta Mării, pe cari le vizitează în dese rânduri, fiind nelipsiți dela serbările din fiecare an ale Marinei.

Dar, la acestea, eu mai adaog unul: Balcicul cu Tenha-Iuvah și Stella Maris. Aci, pe țărmul românesc al Dobrogei, în biseriçuța Stella Maris, odihnește în pace, — alături de frământarea neostenită a mării, pe care a iubit-o nespun, și în semn de nesfârșită stăpânire românească peste acele meleaguri, — nobila inimă a prea nobilei Regine Maria a României, cea dintâi inimă care a tresăltat de bucurie la nașterea primului Vlăstar al Dinastiei române.

Inima Augustului Fiu bate, în Dobrogea, pe coasta de argint a Balcicului, alături de inima scumpei Sale Mame și Regină: Maria...

Rege și popor împreună lăcrămează, se unesc în simțiri și se înfrățesc în gânduri, în fața Augustei Inimi din Balcic!

* * *

La 8 Iunie a. c., se împlinește un deceniu, de când s'a înfăptuit marele act al Restaurației, M. S. Regele Carol al II-lea ia în stăpânire tronul României pe veci întregite. Poporul românesc L-a așteptat și primit cu însuflețire generală, fiindcă-L cunoștea, fiindcă era al său, pentrucă Il avea în inimă. Descinderea Sa din nourii văzduhului a fost de bun augur!

Căci, dela Restaurație, România este în plin progres, națiunea este într'o continuă ascensiune! Sub toate laturile și sub toate înfățișările, România Regelui Carol al II-lea progresează.

La împlinirea a 10 ani de glorioasă domnie a M. S. Regelui nostru, eu ca Ierarh al Dobrogei, urez supremului Marinar și prea înțeleptului Suveran al țării mele : viață lungă și plină de slavă, spre mândria neamului românesc de totdeauna !

† **Gherontie,**
Episcopul Constanței

NOTĂ : Datele istorice din articolul de mai sus le-am cules din lucrările : Dobrogea de Căp. M. D. Ionescu și Analele Dobrogei, numărul festiv din 1928.

Cu rugămintea de iertare pentru întârziere, publicăm următorul apel al P. S. nostru Episcop Gherontie, către I. I. P. S. S. Mitropoliți ai Ardealului și Blajului.

Un Strigăt de Imbărbătare

Vă laud și vă fericesc pre Voi, fraților mitropoliți : Nicolae și Alexandre. Mari zile V'a fost dat dela Dumnezeu să trăiți ! Fapta voastră dela 27 Februarie 1940 și praznicul dela Alba Iulia, „*au adunat cele risipite într'una, au dărâmat peretele cel din mijloc al vrăjbei, pacea au adus și împărăția dragostei de neam*” o au deschis. Și clipele în cari V'ați găsit alătura, ca români, sunt mari, și Voi ca frați întru Hristos, V'ați arătat mari.

Ardealul e cu Voi și ce hotărâți Voi, el face, căci ați știut să-l lipiți de inimile Voastre. Minți luminate,

amândoi aveți. Credință în Dumnezeu amândoi aveți.

1. Frate Nicolae, ai dat sărutare frățească fratelui Alexandru și poporul V'a văzut. Ești cu inimă mare și ai măestria inițiativelor. Mergi mai departe și dărâmăți — împreună cu fratele Alexandru — zidul cel din mijloc al vrajbei.

2. Frate Alexandre, în extazul Inalt Prea Sfinției Tale de fericire, Ți-ai adus aminte de cuvintele bardului dela Mircești și le-ai rostit în discursul dela Alba-Iulia ca pe o adevărată proclamație; „*Eu ți-s frate, tu-mi ești frate, în noi doi, un suflet bate*“. Așa ai strigat în gura mare și Te-a auzit întreaga suflare românească și lumea întreagă Te-a auzit, căci graiul Tău a sburat pe unde, peste mări și peste țări. Te-a auzit și Regele și frații de peste granița dela Curtici și cei de peste cea dela Jimbolia și cei de peste Nistru și cei din ambele Americi.

Fă încă un pas spre fratele Nicolai și desăvârșiți opera patriotică: Un Dumnezeu, o credință, o Patrie, un Rege.

† Gherontie,
Episcopul Constanței

Biserica Ortodoxă Română față de Minoritățile Creștine din Dobrogea

Infățișarea situației minorităților creștine din Dobrogea, în raport cu interesele și starea Bisericii ortodoxe române din aceste părți, nu trebuie să surprindă pe nimeni. Problema nu prezintă elemente de surpriză, pentru motivul că nu este ceva imaginar ei, ci toate componentele ei constituie o stare de fapt, pe care cei din dreapta Dunării o trăesc aeeva. De altă parte, legăturile dintre Biserica dominantă în Statul român și diferitele grupări de creștini eterogeni din Dobrogea sunt dintre cele mai normale, așa putea zice chiar fericite, neputându-se întâlni aci frecături inutile ori asperități lipsite de putința de a fi înlăturate. Din cele de mai jos se va putea conchide, pe drept cuvânt, că simțămintele religioase ale alogenilor din Dobrogea îi apropie și-i înfrățește, în chip vădit, cu elementul autohton, românesc.

Înainte de a intra însă în fondul chestiunii, cred de trebuință să lămuresc ce înțeleg prin minorități creștine, în Dobrogea. Desigur că cei mai mulți dintre cititori se vor fi gândit, întâlnindu-se cu aceste vorbe, la ortodocșii de origine bulgară. În afară de bulgari, când am pornit la infățișarea acestei probleme, m'am gândit și la grecii dobrogeni. Deasemeni, am crezut necesar să înglobez aci și pe armenii din părțile locului. Fără îndoială că se vor ridica glasuri, care cu îndreptățire vor zice: Am vrea să știm ce te-a îndemnat să consideri, între minoritățile creștine ale Dobro-

gei, pe greci și armeni, de îndată ce acești conlocuitori de alt neam nu se socotesc printre noi niște „minoritari“.

S'a putut întâmpla aceasta, pentru că prin minorități creștine dobrogene înțeleg nu numai minoritățile declarate sau recunoscute astfel, politicește, ci pe toți conlocuitorii creștini ai acestui pământ ale vechii Moesii inferioare, — mai târziu Scithya minor, — conlocuitori cari se prezintă în număr mult mai mic, uneori chiar neînsemnat, față de elementul autohton majoritar.

Noțiunea de minoritate nu o întrebuițez aci în accepțiunea ei politică — pejorativă dacă vreți, — ci sub o înfățișare nouă de ordin religios. Cu aceste lămuriri să pășim la ceea ce constituie miezul însuși al problemei.

I. Care este starea materială a minorităților creștine din Dobrogea ?

Nu este un lucru neștiut că și grecii, și bulgarii și armenii din întinsul Dobrogei sunt mult mai înstăriți, în cele de trebuință materială, decât românii. În Constanța, vei putea constata că grecii, bulgarii și armenii dețin cele mai mari și mai înlinse bunuri. Ei sunt marii proprietari de imobile, ei sunt stăpânitorii nouilor blokhouse-uri și tot ei determină toate însemnatele treburi ale comerțului intern și extern. Grecii au socoteli serioase în port, ocupându-se cu chestiuni de petrol, agenții de vapoare etc. Bulgarii sunt neîntrecuți grădinari, stăpânitori ai unora din cele mai mari case de locuit și hoteluri din Constanța; iar armenii: cerealiști de frunte, bijutieri și negustori dibaci ai obiectelor de proveniență sau înfățișare exotică. Grecii, bulgarii și armenii ocupă centrul orașului; iar românii în toate se găsesc între codași. Elementul creștin românesc din Constanța are câțiva înstăriți, dar în majoritatea lui este sărac și trăește ca vai-de-lume, pe la periferie.

Aceeași situație se poate constata și la Mangalia și la Bazargic, și la Silistra și la Balcic etc., precum și la sate: elementul creștin minoritar este în toate părțile mai înstărit decât cel autohton majoritar.

II. Cum stau minoritățile creștine dobrogene cu școlaritatea, Bisericile și personalul bisericesc ?

În toate orașele dobrogene, unde locuiesc greci, bulgari și armeni, în număr mai mare, funcționează și școli de ale lor naționale, întreținute de comunitățile respective. La Constanța: grecii au școală primară și liceu mixt; bulgarii: școală primară; armenii: școală primară. La Bazargic, Silistra, Balcic și Cavarna, bulgarii au și școli secundare proprii. De remarcat este faptul, destul de semnificativ, că minoritățile creștine din Dobrogea dau o deosebită atențiune școlii, neavând printre ei decât prea puțini analfabeți.

Cât privește Bisericile, ele sunt în bună stare. Bulgarii au Biserică proprie numai în Constanța, cu un personal de origine bulgară. Preoți și cântăreți bulgari se găsesc mai mulți în județele Durostor și Caliacra. În cele trei județe ale eparhiei Constanța, funcționează un număr de 7 preoți, 15 cântăreți și 5 paracliseri de origine bulgară, cari, în toate cazurile, deserveșc Bisericile și activează într'o frățietate perfectă, alături de preoții și cântăreții români.

Grecii au Biserici în Constanța, Mangalia, Bazargic și Balcic. În Constanța și Mangalia, personalul deservent al Bisericilor respective este de origine greacă; la Bazargic, Biserica greacă, ridicată numai din 1937, este deservită de un preot român; iar la Biserica ellenă din Balcic stă închisă din lipsă de personal și de enoriași în număr îndestulător.

Armenii au Biserici proprii în: Constanța, Bazargic și Silistra.

În ce privește atașamentul față de Biserică al minorităților creștine dobrogene, se pot remarca unele deosebiri esențiale sau numai de suprafață. Astfel, grecii

trăesc într'o comunitate bine încheată în jurul Bisericii lor naționale. Sunt severi cu ei înșiși și cu cei de același neam, necruțând pe cei cari ar înclina spre alte forme de manifestare a sentimentului religios, decât cele tradiționale.

Biserica greacă din Constanța, spre pildă, n'are cor duminecal sau în sărbători, deși ar putea s'o facă, enoriașii săi fiind în număr destul de însemnat aci, (opt sute familii). Preotul grec riscă să fie apostrofat de orice credincios consângean, în cazul când ar ieși pe stradă sau la diferite servicii religioase, fără tradiționalul potcap, cu formă specifică.

Cântăreții greci cântă la strună cu o regularitate, care merită să fie relevată și nu încetează să bată tactul, cu piciorul, decât la sfârșitul cântării. Preoții greci din Constanța nu umblă cu «zi-întâiul», cum fac preoții români; în schimb însă, la Bobotează, ei colindă orașul, în lung și în lat, 7 zile în șir, oficiind la casa fiecărui grec sfințirea apei celei mari. Rareori se întâmplă, când o familie greacă săvârșește o cununie, o înmormântare ori altă sfântă slujbă, fără preot grec. Lucrul se poate întâmpla, numai când în familia respectivă, au pătruns prin căsătorie și membri de origine română.

Grecii sunt puternic atașați de Biserica lor și, pot afirma, râvna lor în această privință merge uneori până la ultimele limite.

Bulgarii, dimpotrivă (vorbesc în deosebi de bulgarii din orașul Constanța), vizitează sau privesc mai rar spre Biserica. Sunt oameni cari nu-și manifestă sentimentul religios, cu sgomot. Ei sunt atașați mai mult de munca și de câștigul lor zilnic. Nu sunt expansivi în manifestarea sentimentelor lor religioase, cum sunt grecii, de pildă. Firi meditative, taciturne, ocolesc sgomotul și formele, sub orice accepțiune ar fi luate acestea. Biserica greacă din Constanța este de obicei ticsită de credincioși, pe când cea bulgară numai la sărbători mari.

Grecul este practic și idealist totodată, pe când bulgarul este pragmatic, realist prin excelență.

Religia bulgarului este o coborîre în real, pe când a grecului este o sinteză între firesc și supra-natural.

Grecul se întâlnește în cele religioase cu românul numai în anumite puncte, căci acesta din urmă tinde continuu spre mai sus, îmbrățișând cu gând limpede pe toți samenii, fără să țină seamă de religia sau originea lor.

Armenii stau strânși în jurul Bisericii lor, fără să oe ulte prea mult în dreapta sau în stânga.

În concluzie, ceea ce se poate constata, fără putință de desmințire, este că ortodoxia românească din Dobrogea, ca de pretutindeni, se interesează de toți și îmbrățișează pe toți — minoritari sau majoritari — deopotrivă. Românul primește în Biserica lui și pe grec, dacă vine, și pe bulgar și pe armean, fără deosebire, și merge chiar mai departe, căci pot afirma că nici pe turc nu-l silește să iasă afară.

Românul este generos din naștere și rămâne același și în religie. Ortodoxia românească din Dobrogea este pentru elementul autohton prilej de a îmbrățișa și de a ocroti, în mod egal, pe toți conlocuitorii pământului național.

Românul, în Dobrogea, ca și în Maramureș și în alte părți ale țării, desigur, găsește în creștinismul său ortodox ocaziune fericită de a înlătura orice asperități și de a se înfrăți cu alogeni.

Chiriarhul locului este socotit, fără exagerare, de toți: și de români și de minoritățile creștine amintite, ca un *Pater omnium*. La sărbători mari, minoritățile creștine din Constanța țin să cinstească pe conducătorul local al Bisericii ortodoxe române prin gesturi și fapte adânc mișcătoare. Preotul român din Dobrogea participă cu deosebită dragoste, alături de cel grec, la diferite trebuinți religioase ale credincioșilor.

Ortodoxia românească din dreapta Dunării nu este numai tolerantă în spiritul ei față de minoritățile creștine de aci, — aceasta ar fi prea puțin, — ci ea este și lucrează ca o adevărată ocrotitoare a tuturor: români sau eterogeni, fărăosebire.

Că diferitele mici grupări etnice din Dobrogea nu s'au ridicat, ca în alte țări, cu pretențiuni nepotrivite, aceasta se datorește în mare parte și ortodoxiei naționale din aceste părți.

În Dobrogea, prin ortodoxia românească, prin clerul ortodox național de aci, bate o singură inimă și vibrează un singur suflet cu aspirații identice, în ființa tuturor locuitorilor acestui ținut.

Preot Const. Staicu

Doi Exponenți ai ortodoxismului românesc

În vârtoarea timpurilor de astăzi; în epoca de definiere a principiilor de ființare a omenirii; în frământarea și îngrijorarea cea mai mare, care a fost vreodată în lume; în timpul care a avut cea mai grozavă presiune asupra minților și conștiințelor omenești; în frigiditatea gândirii, că în fiecare ceas, poți fi martor la adânci prefaceri politice, sau la distrugerii în masă, nu s'a putut da destulă atenție celor două mari serbări, pe care le-a prăznuit Biserica națională: Profesorul Nichifor Crainic, intrat în rândul nemuritorilor și I. P. S. Nicolae Bălan, Mitropolitul Ardealului, la împlinirea a 20 ani de arhiepiscopie.

Operele și înfăptuirile lor au fost amintite și elogiuate cu acest prilej: în Mai la ședința de recepție la Academia română, a D-lui Nichifor Crainic și în Iunie, Rusalii, la sărbătorirea I. P. S. Mitropolit Nicolae Bălan.

Profesorul Nichifor Crainic, poet și scriitor cu nume simbolic, a fost hărăzit de Dumnezeu să vestească ne-

mului românesc redeşeptarea marilor virtuți ale ortodoxiei și naționalismul său. Chiar și alte popoare de străveche cultură, l-au chemat să le talmăcească valorile ortodoxiei, prin conferințe rostite la manifestațiile din Berlin, München și Dresda; iar cea din Viena i-a dat titlul de «Doctor honoris causa». E o cinste deosebită, ce s'a făcut românismului și rasei latine, noi fiind singurii ortodoxi dintre latini.

Poetul Crainic nu este o creație a timpurilor speciale, în care trăește, ci aceste timpuri l-au împlicat, să spună și să producă tot ce simte, tot ce ar fi dorit, pentru neamul și Biserica noastră.

Fiu de sătean, s'a ridicat singur prin luptă și muncă neostenită, valorificând focul sacru al talentului său.

„Calendarul“ era gazeta, de care-și legase sufletul și nădejdea de mai bine orice român și drept credincios.

Flecarea număr era un argument apologetic al ortodoxismului și românismului, cum dealfel sunt toate scrierile sale.

I. P. S. Nicolae a avut cu sine tot Ardealul, și de aceea puterea cuvântului său a fost sporită, iar glasul său întotdeauna ascultat.

Unul e sufletul Sf. Sinod. celălalt e sufletul dinamismului ortodox-românesc. Unul e sărbătorit de toate clasele și intelectuali ardeleni, celălalt e apreciat de forul cel mai înalt al intelectualității românești — Academia. Ardealul are însă un cult pentru poetul Crainic, mai mult decât pentru orice intelectual din regatul vechiu și e mereu solicitat să țină conferințe, care se transformă în demonstrații naționale ortodoxe. A fost singurul teolog din vechiul regat și dintre intelectuali, care a luat parte la serbările dela Sibiu, la Rusalii.

Dacă evenimentele n'ar fi impus suspendarea adunării Oastei Domnului, ar fi fost ocazie de demonstrații, ca și în timpul marilor adunări de afirmare a conștiinței românești și ortodoxe, cum a fost serbarea Constituției din Februarie 29 dela Alba Iulia, sau de 1 Decembrie 1918.

Doi stâlpi ai Bisericii ortodoxe. Doi corifei ai ortodoxismului național românesc, Două mari trâmbețe ale

ortodoxiei, doi luciferi, care răspândesc lumina creștină, propovăduesc cuvântul lui Dumnezeu, unul profesor, altul arhieru, amândoi în slujba lui Hristos. Unul ministru, altul mitropolit, dar amândoi neclintiți în apărarea drepte credințe și a românismului.

Unul sărbătorit la altarul cel mai înalt al științei, altul la altarul celei mai desăvârșite credințe în Dumnezeu.

Unul luptă cu știința universală, spre a evidenția marea putere a ortodoxiei în lume; altul luptă cu mulțimea curentelor, care au despărțit în bisericuțe nația românească.

Unul este cărmaciul luptătorilor în știință și literatură, altul înființator și conducător de reviste teologice, traduceri și broșuri, spre a susține credința strămoșească, printre străini și în pământ înstrăinat.

Unul a luat scaunul lui Goga, altul s'a pe tronul lui Șaguna.

Ce hotărîre providențială, de a fi contimporani!

Pe profesorul Crainic l-am cunoscut, când era secretar general la culte, sub Guvernul Averescu: era tânăr, la începutul carierei de literat. Vroiam să-l văd, să-l aud vorbind. Un prieten mi-a procurat acea mare plăcere. Am reținut multă vreme, armonia vocii sale.

Pe I. P. S. Nicolae, l-am cunoscut la primul congres preoțesc în 1919, era civil, profesor la Academia teologică.

Am luat masa împreună și am aflat cu acel prilej concepția ardeleană despre înaltul rol al preoțimii în viața socială.

L-am revăzut ca Mitropolit, în 1929, când am fost introdus în Senat de P.S. Episcop Gheronie, cu ocazia desbaterilor asupra legii regimului Cultelor, cea mai dăunătoare lege pentru Biserica și neamul românesc.

Vorbă împotriva legii, documentat, cu autoritate, subliniind cu gesturi energice, adevărurile rostite. L-am ascultat cu atenția încordată. Dar toată pledoaria a fost zadarnică. Politicianii aveau majoritatea și au făcut tot ce au voit. Recoltarea roadelor a fost dezastruoasă,

și astăzi nu se poate repara, ce a stricat această lege prea democratică și internaționalistă.

Pe cât m'au ajutat puterile și posibilitățile, am urmărit activitatea amândorora.

Doi atleți ai românismului și ortodoxismului, doi buni prieteni, cari acum pot și fac mult pentru biserică și neamul lor. Doi oameni de știință, doi erudiți teologi, doi luceferi pe orizontul ortodox. Doi scriitori, doi gazetari: unul idealist, altul practic. Unul mare poet — a luat premiu în 1930,— altul mare păstor.

Dela Melhisedec, n'am avut alt teolog ortodox cu renume universal, până la Crainic, iar desăvârșirea operelor lui Șaguna a făcut-o I. P. S. Mitropolit Nicolae Balan al Ardealului.

Unul mirean, altul cleric; unul mare scriitor ortodox, altul mare organizator al ortodoxiei. Unul teoretic, altul practic.

Biserica n'a sărbătorit pe teologul Crainic, cum ar fi meritat. I. P. S. Irineu al Moldovei i-a dat cinstea deosebită, sărbătorindu-l la Universitatea din Iași, precum și prin înființarea unui fond, care să-i poarte numele.

Cine vrea să-i cunoască mai mult și mai amănunțit să citească: pentru academicianul Crainic, numărul festiv, pe Aprilie 1940 din „Gândirea“; iar pentru I. P. S. Balan, Mitropolitul Ardealului, volumul omagial cu aproape 900 pagini format mare, la care au contribuit 90 de scriitori.

PREOTUL MARIN RĂDULESCU

Prețul lumânărilor și bonificația

Consiliul economic al Sfintei Episcopii, în ședința dela 5 August a.c. a stabilit prețul lumânărilor din fabrica Sfintei Episcopii la lei 200 Kg., dela 15 August a.c.

Ca urmare prețul resturilor de lumânări din fabrica Sf. Episcopii s'a urcat de la lei 50 la 70 lei; iar cele de parafină de la 20 la 30 lei Kg.

S'a stabilit deasemenea, ca din bonificația de 10 lei la Kg., pe care Sf. Episcopie o dă depozitarilor, conf. art. 37 și 32 din Regulamentul fabricii, și pe care până acum o luau numai Protoiereii, dela aceeași dată se va împărți între Protoiereii și parohii respectivi, luând fiecare câte 5 lei de Kg.

Dobrogea de eri, de azi și de mâine

de Alexandru Panaite — Nicorești

După atâtea frământări și prefaceri, prin care a trecut fășia de pământ, dintre Dunăre și Marea Neagră, — Dobrogea, — acest pământ, unde vorbește peste tot mâna înaintașilor noștri, — era și natural, ca după trecerea atâtor invazii, să rămână pietrele, acele pietre prin care vorbește dreptul nostru asupra Dobrogei.

În trecut, funcționa în cetatea Tomisului — Constanța de azi, o așa numită — Demogheronție — un fel de instituție judecătorească, ai cărei membri, erau recrutați dintre bătrânii distinși prin purtările lor corecte în toate manifestările vieții. Ei erau atașați pe lângă Episcopi și alcătuiau consiliul de judecată al diverselor pricini dintre locuitorii guvernământului. O astfel de instituție, își avea o mare importanță morală și funcționa regulat în Constanța pe la 1821. Din punct de vedere moral, această — Demogheronție — era într-o câțva folositoare, însă avea un rol restrâns și îi lipsea la bază sufletul idealului românesc.

Atunci, numai datorită calității noastre de popor ospitalier fără condiții, am lăsat, să se infiripe, în inima acestei provincii, — elemente cu gânduri și inimă străină nouă, — a căror activitate subminantă, s'a mărginit deocamdată la acumularea prin orice mijloace a câștigului, transformat peste noapte în moneda, ce trecea ușor spre valorificare, în patria lor de origine.

Lărgimea noastră de suflet, lipsa de inițiativă și interesele atâtor partide politice, — de eri, din care eșise încurajarea iredentismului, — a fost marea noastră greșală la care, s'a mai adăugat și colonizarea rapidă și nestudiată făcută ulterior, cu elemente ce nu au fost bine recrutate. Aceste mari păcate ale trecutului, au stingherit dezvoltarea Dobrogei de eri, — datorită cărui fapt, avântul ei economic, nu a mers paralel cu simță-

mintele și idealurile naționale.

Pentru valorificarea realului avut dobrogean, — a lipsit acea inițiativă lăuntrică, care a dormitat, mai mult din cauza politicianismului de ieri, ai cărui factori veneau la conducere, prin puterea promisiunilor vagi, pentruca a doua zi să se distrugă și ce mai era bun.

Astăzi, pe pământ ca și în organismul omenesc, — s'a dovedit că — *voința* - e facultatea cea mai reală, ce poate conduce mai bine pe indivizi și națiuni. Această voință, s'a văzut impusă de curând și la noi cu atâta elan și însuflețire, — de Cel ce întruchipează idealul neamului și a cărui inimă bate numai pentru fericirea poporului Său, — Majestatea Sa Regele Carol II.

Această sfântă voință, — atât de scumpă nouă, aplicată în momentele cele mai grele și de decădere morală și politică, — a sugrumat pentru totdeauna, — capul hidrei politice de ieri, ne-a scos la lumină și a adus la orizontul idealului nostru național un răsărit de soare nou, o rază îmbietoare la înfrățire și iubire, între fiii acelui neam, smulși din ghiarele păcatului și puși la muncă rodnică și constructivă. Ce poate fi mai sublim, mai sfânt, decât aceasta ? !

Cu inima deschisă și sufletul înălțat, privind la razele de lumină ce ne-a dăruit Majestatea Sa Regele, dintr'o înțeleaptă și binecuvântată judecată, — perle ale sufletului său curat și plin de nădejdi pentru noi, — fiecare că fim mândri, că trăim într'o țară, unde sălășluiește Dumnezeu și binecuvântații Lui, în România nouă, renăscută, respectată, și condusă de un rege înțelept, și un guvern de oameni pricepuți și aleși.

Cetățenii conștienți ai Dobrogei, au cea mai sfântă datorie, de a se face demni de strădunțele M. S. Regelui pentru înălțarea Patriei. Să-l iubim și să-i dăruim fără precupețire toată puterea noastră de muncă, chiar făptura noastră, pentru a face din Dobrogea, adevărata perlă a Mărei Negre.

Celor de altă naționalitate, stabiliți printre noi, să le formăm o educație cetățenească, a caracterului în primul rând, spre a iubi și respecta neamul și pământul unde-și trăesc zilele.

Oricine știe că românul este blând, ospitalier, drept. Sfrâinii dela noi se pot bucura de toate roadele muncii lor, luând parte deopotrivă, la toate bunurile pământului românesc. Ei nu trebuie să uite însă că datoresc recunoștința neamului care-i adăpostește și că îndelunga noastră ospitalitate, nu le dă nici un drept asupra vreunui colț din pământul nostru.

Noi, Români, ce formăm majoritatea în Dobrogea, să ne facem demni de înaintașii noștri. Calitățile noastre sufletești, de mult cunoscute peste hotare, să ni le cultivăm, să le închinăm M. S. Regelui.

Și când se va scrie cartea de aur a generației noastre, în filele rezervate Dobrogei, străluci-va numele acelor, cari au dat ce au avut mai bun, avântului constructiv, idealului și muncii pentru înfrățire și au contribuit la menținerea făcliei nestense a unității noastre naționale în Dobrogea românească.

Preoți dobrogeni, — treceți pe ogor! Dumnezeu a binecuvântat Dobrogea să fie pururea românească. Propovăduiți acest mare adevăr! — Este glasul Țării, al Românilor de pretutindeni! Ridicați stindardul. Fără șovăire și deplină încredere în noi să strigăm: Trăiască Dobrogea pe vecie românească, în hotarele ei firești de azi.

Știri și fapte

În dorința de a contribui la unificarea serviciului divin și spre a se răspândi și în Ardeal frumoasele melodii bisericești orientale, P. S. nostru Episcop Gherontie a dăruit tuturor preoților din protopopiatul ortodox „Sf. Gheorghe”, Jud. Trei Scaune, câte un exemplar din lucrarea P. S. Sale, „Îndrumătorul Liturgic”.

P. C. Protoiereu A. Nistor, pe care P. S. Episcop l-a cunoscut cu ocazia sfințirii Bisericii din Bixad, aduce mulțumiri și frumoase cuvinte de aleasă prețuire P. S. Episcop, pentru dania făcută preoților ardeleni.

O instructivă isbândă a P. S. Episcop Gherontie

Intre curentele subversive de tot felul, care macină unitatea neamului și amenință integritatea teritoriului scump al patriei noastre, sectele sunt printre cele dintâi.

În Cadrilater, prin colonizare, au venit români din toate regiunile țării și între ei sunt și sectanți. În fiecare sat și cătun, sunt și capiște sectare, motiv permanent de discordie și desbinare.

Intre coloniștii din județul Caliacra, sunt și români uniți, din Ardeal, cari mutându-se aici au transpus și lupta între frați pe temă religioasă, cum este în Ardeal.

Spre deosebire de ortodoxi, uniții au fonduri și se susțin între ei.

Astfel, în satul Stânca, din parohia Unirea, pentru 5 familii de uniți, au trimis preot, pe renegatul Teodosie Bonteanu. Acesta s'a aciuat în acel sat, pe când nu avea preot ortodox și amenința să atragă în cursă pe ortodoxi.

Lucrurile erau aranjate: ortodoxii frecventau adunările uniților, un protoiereu dela Blaj fusese la fața locului și aranjase totul. Se pusese la cale ultima formalitate: declarațiile prozeliților la oficiul stării civile, pentru părăsirea cultului.

În acest moment de pericol, P. S. Episcop Gherontie, fiind sesizat de domnul învațător local St. Șerban prin un simplu raport, a luat energica măsură, de a fi hirotonit acolo un preot, contra tuturor dispozițiilor ministeriale, bazate pe lipsa de fonduri pentru înființare de noi parohii. Satul având 105 familii, a deslipit dela parohia Șabla satul Călăcichioi, care este în apropiere și a format parohie nouă, hirotonind pe candidatul Sandu Sârbu. Acestea se petreceau, chiar în ajunul sărbătorilor Nașterii Domnului 1939. Pe 1 Ianuarie 1940 s'a și prezentat în sat noul hirotonit, însoțit de un abil misionar. Amândoi au început lupta.

Uniții, susținuți de preotul respectiv, care era tot unit, au ripostat și față de atitudinea dârză a P. S. Episcop, la un moment dat așa se încordaseră lucrurile că P. S. Sa a primit chiar amenințări oficiale.

Neintimidarea P. S. Sale însă, având de partea sa și adevărul faptelor, față de insinuările adverse, a făcut să câștige victoria deplină.

În urma unei reclame adresată de uniți M. S. Regelui, s'a făcut anchetă la fața locului, de P. C. Preot S. Cercel Inspector General în Ministerul Cultelor și s'a constatat, cu acea ocazie, dreptatea cauzei susținută cu atâta căldură de P. S. Episcop, iar Onor. Minister de Culte cu adresa No. 29480/940 către Sfânta Episcopie, convingându-se de necesitatea înființării noii parohii, a introdus-o în bugetul Statului și și-a dat consimțământul la numirea preotului, prevăzându-i și salariu.

În lupta de toate zilele, pe care Biserica ortodoxă o duce cu agenții de desagregare a neamului nostru, succesul obținut de P. S. Episcop Gherontie poate fi un exemplu. Să luptăm mereu și vom fi siguri de izbândă.

Cadrilaterul, mai mult ca orice parte a țării, are nevoie de preoți ortodoksi, pionieri ai românismului și uniții naționale.

R.

Vizita Canonică a P. S.

Episcop Gherontie

ÎN JUDEȚUL CONSTANȚĂ

În ziua de Duminică 4 August a. c.

În greutatea durerii timpurilor de față și nesiguranța liniștei pentru ziua de mâine, se face mereu apel la tăria sufletească, spre a îndura suferința și a dobândi puteri de stăpânire de sine.

Credința în Dumnezeuul părinților noștri, este bal-

samul dătător de curaj și sprijinitorul sufletului sbuciumat.

Pentru a întări pe iubiții săi fii sufletești, P. S. Episcop Gherontie a vizitat Duminecă 4 August parohiile Carmen-Sylva și Techirghiol.

Incognito, însoțit de Referenții C. Staicu și M. Rădulescu, la ora 9,30 a fost în Biserica din *Carmen Sylva*, unde a stat până la 10,30, asistând la serviciul divin.

Plăcuta surpriză făcută credincioșilor, care au tresărit la apariția înaltului lor Părinte, i-a înviorat, i-a făcut să trăiască clipe de reculegere și mângâere.

Deși stațiunea e monotună, față de altă dată, totuși Biserica era plină de credincioși, între care și D-l Movilă, ctitorul Bisericii și al satului, care a fost plăcut surprins și mulțumit de vizita înaltului Ierarh.

La Sfânta Liturghie oficia și P. C. Preot Gh. Gibescu renumitul arhidiacon depe vremuri al Mitropoliei din București și profesor, azi pensionar.

La ora 10,45 P. S. Episcop era în Biserica din *Techirghiol*.

În acea zi s'a ținut în parohia Techirghiol ședința cercului pastoral misionar Topraisar. Un sobor de 5 preoți oficiau Sf. Liturghie și dădeau prilej de adâncă evlavie credincioșilor cari umpleau Biserica până la ultimul loc. Un timp răcoros, după ploae, făcuse să nu poată fi nimeni la bae, astfel că și curtea Bisericii era populată de vizitatorii stațiunii.

Apariția P. S. Episcop, anunțată prin sunetul clopotului, a produs o nespasă bucurie, care se observa și pe fețele credincioșilor.

Intercalarea binecuvântărilor arhieresti, în serviciul divin, impresiona plăcut și satisfăcea simțămintele de piositate ale credincioșilor.

Prea Sfințitul Episcop a stat în Biserică până la terminarea Sfintei Liturghii și apoi, în cântarea duioasă a imnului arhieresc și sunetul clopotelor, s'a îndreptat spre esire.

Cu această ocaziune, P. S. Episcop a cercetat la fața locului activitatea preoților respectivi și nevoile bisericilor, care sunt amândouă noi, foarte frumoase, ceia

ce ne face cinste pentru stațiunile balneare atât de vizitate, dar n'au pictura.

La ordinul P. S. Episcop, P. C. Referenți au inspectat, cu această ocazie, arhiva, biblioteca, pangarul și felul de întrebuințare al sfintelor locașuri, notând lipsurile și dând îndrumări preoților, spre o adevărată pastorație și punerea în practică a îndrumărilor date dela centru.

In ziua de 6 August a. c.

In continuarea executării intinerariului stabilit, Prea Sfințitul Episcop Gheronție a mers să cerceteze preoții la fața locului și în timpul activității liturgice, în ziua de 6 August a. c. praznicul Schimbării la fața a Domnului nostru Iisus Hristos.

Prea Sfinția Sa a vizitat Bisericile: Sf. Impărați II (km. 5) din Constanța, Tuzla și Mangalia.

Peste tot preoții au fost la datorie și s'a constatat prodigioasa activitate bisericească și socială, preoții lucrând în acord cu autoritățile respective.

In Mangalia P. S. Sa a asistat la serviciul divin.

Preotul paroh Gheorghe Căciulă a dat raportul de activitatea sa, arătând și lipsurile Bisericii, între care pictura, deși este terminată de 8 ani și data serviciului public.

Prea Sfințitul Episcop a mulțumit parohului pentru activitatea depusă și a binecuvântat poporul care era de față.

Domnul Primar Atanasie Dumitrescu, care asistase la serviciul divin, a promis tot concursul și ajutorul bănesc necesar pentru împodobirea casei Domnului.

In această vizită, Prea Sfințitul Episcop a fost însoțit de preoții referenți economi Constantin Staicu și Marin Rădulescu cari, la ordinul Prea Sfinției Sale, au cercetat: arhiva, pangarul, biblioteca și rânduiala din Biserică, constatând lucruri mulțumitoare și activitate rodnică.

La ora 13.30 P. ea Sfințitul Episcop s'a înapoiat la reședință satisfăcut de cele constatate, urmând a îndeplini cu timpul programul stabilit, pentru inspecțiile în eparhie.

R.

Prea Sfințitul Episcop și opera Samariteană

La vestea, că vor sosi în localitate cu vaporul Peleş, bolnavii dela Bugaz, P. S. Episcop Gherontie, în calitate de președinte al filialei Crucii Roșii, a dat dispozițiuni ca Doamnele membre și surori să dea concurs la debarcare și repar-tizare, ceace s'a și făcut. La 3 zile după aceasta, s'a dus să cerceteze ceiace s'a făcut și ce măsuri ar mai fi de luat.

Cu sufletul plin de durere, pentru calvarul celor de două ori desmoșteniți ai soartei, P. S. Episcop Gherontie s'a dus în ziua de 10 August de i-a vizitat în sanatoriile de tuberculoși, dela Mangalia, Carmen Sylva și Agigea.

Rana deschisă în sufletele noastre prin pierderea Basarabiei încă va sângera, dar durerea se mărește când urmările acestei pierderi ne dau ocaziuni de cercetarea celor ce au suferit și trupește, cum a fost cazul cu bolnavii aduși dela Bugaz.

Pe lângă rănile trupești, acești bolnavi au suferit și su-fletește, fiind terorizați 2 săptămâni de necredincșii stăpâ-nitori ai sanatoriului și putem înțelege câtă mângâiere le-a adus vizita șefului Bisericii.

P. S. Episcop s'a oprit îndelung la patul fiecărui sufe-rind și i-a întrebat de suferințele ce le au, precum și de fo-loasele tratamentelor ce le-au primit. Fiecare își arăta bucu-ria, dând slavă lui Dumnezeu că s'au văzut în țara liberă și între ai lor.

Ca președinte al Crucii Roșii Constanța, P. S. Episcop a mulțumit doamnelor și domnișoarelor membre ale Crucii Roșii, pentru devotamentul și munca depusă întru ușurarea suferințelor și mângâierea bolnavilor.

La Agigea în sanatoriul Ministerului Muncii, unde au fost aduși 70 bolnavi, membrele Crucii Roșii fac sacrificii de devotament, întrucât toate celelalte pavilioane erau închise anul acesta din cauza evenimentelor și singure dau toată în-grijirea, până se va aranja situația.

E duioasă și mișcătoare înfrățirea pe care o vezi în suferință. Copii dela 2 ani până la oameni maturi de 50 ani în poziții, bandaje și dureri diferite, stau și așteaptă vindecarea, unii de ani de zile.

Muncitori, studenți, funcționari, săteni și orășeni stau în așteptare și plini de credință și nădejde în Dumnezeu, că le va ajuta să scape de suferințele care-i mistuie.

Peste tot au fost primiți cu dragoste de fii înstreinați și toți sunt bine îngrijiți și mângâiați.

Prea Sfințitul Episcop s'a interesat și de educația lor sufletească, dispunând ca preoții să cerceteze cât mai des pe bolnavi, cari și-au exprimat dorința de a citi cărți cu caracter religios și moral. P. S. Episcop a făgăduit că le va trimite asemenea cărți cât de curând, spre a găsi în ele un reazim puternic în suferință, precum și o sporire a credinței lor în tămăduirea trupească și sufletească.

R.

PARTEA OFICIALĂ

Mișcarea din cancelaria Sf. Episcopii.

Pe ziua de 1 Iulie 1940, s'a făcut următoarea mișcare în cancelaria Sf. Episcopii:

P. C. Pr. consilier referent *Const. Staicu* a trecut dela secția economică, la cea administrativă-bisericească; P. C. Pr. consilier referent *Marin Rădulescu* a trecut dela secția culturală la cea economică; iar în fruntea secției culturale a venit P. C. Pr. *Gh. M. Sorescu*, fost protoiereu, profesor și paroh în Caverna, fiind numit consilier referent în postul rămas vacant prin retragerea P. C. Pr. Arghir Vârnav din Constanța.

* * *

Drepturile slujitorilor Bisericii de a se bucura de folosința sesiei parohiale

Copie de pe avizul Contenciosului Nr. 2728/1940 comunicat de Onor. Minister al Cultelor cu Nr. 32.206/1940 și înregistrat la Sf. Episcopie sub Nr. 5749/1940

Legea pentru organizarea Bisericii Ortodoxe Române din 6 Mai 1925, nu se ocupă de drepturile materiale ale preoților, așa cum ar fi trebuit să o facă.

Aplicăm deci, în această privință, regulile din vechea lege a clerului mirean, care prevăd că personalul clerical al parohiilor rurale se bucură, pe lângă salariu și de folosința terenului de împroprietărire al bisericii respective, în anumite

cote pentru fiecare, iar personalul parohiilor lipsite de pământ primește un spor de salariu.

Dacă prin bugetele de azi nu se mai plătește acest spor, iar parohiile respective posedă teren de cultură din ultimele împroprietăriri, evident că este drept să se dea în folosința personalului terenul de cultură, care azi se arendează pe seama și în folosul parohiilor.

Procedura însă trebuie să fie uniformă pentru toate eparhiile din Vechiul Regat.

(ss) N. C. Davidescu

* * *

Asigurarea imobilelor bisericesti.

Adunarea eparhială în ședința de la 24 Mai a. c, a hotărât ca parohiile, care n'au asigurate de comună imobilele: sf. locașuri și orice proprietate, să le asigure la Consiliul Central Bisericesc.

Evaluarea imobilelor se va face de consiliul parohial.

Cotele stabilite pentru asigurare sunt:

1) Masiv tare (zid și țiglă sau tablă)	1 ⁰ / ₁₀₀
2) Conținut (mobilier, culoare, picturi)	1,50 ⁰ / ₁₀₀
3) Mixt: tare și slab — clădiri	2,50 ⁰ / ₁₀₀
4) „ „ — conținut	3,50 ⁰ / ₁₀₀
5) Lemn: clădiri	4 ⁰ / ₁₀₀
6) „ conținut	5 ⁰ / ₁₀₀
7) Masiv — lemn	4 ⁰ / ₁₀₀
8) Mixt: lemn și altele — clădiri	5 ⁰ / ₁₀₀
9) „ „ — conținut	7 ⁰ / ₁₀₀
10) Numai lemn: clădiri	7 ⁰ / ₁₀₀
11) „ „ conținut	9 ⁰ / ₁₀₀
12) Stuf, coceni, pae: clădiri	10-14 și 18 ⁰ / ₁₀₀
13) „ „ conținut	15-20 și 24 ⁰ / ₁₀₀

Schimb de telegrame

*Domnului Prim Ministru Inginer Gigurtu
Rucurești*

Eu și credincioșii Eparhiei Constanța Vă exprimă respectuoase omagii, cu prilejul înaltei și grelei misiuni ce Vi s'a încredințat.

Rugăm pe Dumnezeu să Vă dăruiască putere deplină și sănătate pentru salvarea Patriei,

Episcop

(ss) *GHERONTIE*

COPIE după telegrama Domnului Prim Ministru Inginer Gigurtu, către Sf. Episcopie înreg. sub. No. 5453|940.

București

Vă mulțumesc călduros atât P. S. Voastre cât și credincioșilor eparhiei Constanța pentru urările exprimate.

(ss) **Ing. GIGURTU**

* * *

COPIE după telegrama Sf. Episcopii Nr.5274|940 către D-l Ministru de Externe.

Domnului Ministru de Externe Manoilescu

București

Eu și credincioșii eparhiei Constanța Vă exprimă respectuoase omagii cu prilejul înaltei și grelei misiuni ce vi s'a încredințat.

Dumnezeu să Vă ajute.

Episcop

(ss) **GHERONTIE**

* * *

COPIE după telegrama Domnului Ministru de Externe Manoilescu către Sf. Episcopie înreg. sub Nr. 5520|940.

Vă mulțumesc recunoscător.

(ss) **Manoilescu**

* * *

COPIE după telegrama Sf. Episcopii Constanța Nr. 5237|940 către D-l Ion Gruia Ministrul Justiției București.

Cu prilejul venirii Excelenței Voastre în fruntea Departamentului Justiției în numele meu și al credincioșilor Eparhiei Vă felicit din toată inima, binecuvintez pașii Excelenței Voastre și Vă urez spor la lucru spre binele Patriei și slava Bisericii strămoșești.

Episcop

(ss) † **GHERONTIE**

* * *

COPIE după telegrama Domnului Ministru al Justiției către Sf. Episcopie înregistrată sub Nr. 5452|940.

București

Smerit credincios mulțumesc pentru gândurile bune.

(ss) **Gruiu** Ministrul Justiției

* * *

COPIE după telegrama Sf. Episcopiei Constanța Nr. 5276/1940 către D-l Ministru al Educației Naționale.

Domnului Ministru al Educației Naționale

D. Caracostea

București

Biserica strămoșească se bucură că școala românească a intrat pe mâini sigure.

Dumnezeu să Vă ajute spre binele Țării.

Episcop

(ss) **GHERONTIE**

R Ă S P U N S

Călduroase mulțumiri.

D. Caracostea

Ministrul Educației Naționale

* * *

*Domnului Alexandru Marcu Secretar General
al Ministerului Educației Naționale*

București

Rugăm pe Dumnezeu să Vă ajute în înalta misiune ce vi s'a încredințat.

Sănătate!

Episcop

GHERONTIE

al Constanței

* * *

COPIE după telegrama Domnului Alexandru Marcu Secretar General al Ministerului Educației Naționale București, către această Sf. Episcopie înreg. sub Nr. 5447/1940.

Rog pe P. S. Voastră să primească cele mai deosebite și vii mulțumiri din partea mea.

(ss) **Alexandru Marcu, Secretar General**

Mulțumiri

Se aduc pe această cale mulțumiri și arhieresti binecuvântări, următoarelor persoane care au dăruit sfintelor locașuri diferite doaze și obiecte:

D-lui **Const. Ivănescu**, șef de serviciu în Cancelaria Episcopală, pentru donația făcută Mănăstirii Sf. Elena dela Mare, și anume:

- 1) Două tigăi în valoare de lei 150.
- 2) Patru castroane smălțuite în valoare de lei 220.
- 3) Un prostovol de prins pește mare în valoare de lei 1500.

* * *

D-lui **Ioan Ichim** cu soția sa Maria, care au înzestrat S-ta biserică, ctitoria dumnealor, din parohia *Valea Seacă*, jud. Constanța, cu un *rând de veșminte noi preoțești*, la care au mai contribuit, cu multă bună voință și familiile:

Dumitru Panait, Anastase Dzodze, Ioana Marinescu și Constantin Vasilache, toți din orașul Constanța.

Donația s'a făcut cu ocazia sfintelor sărbători ale Invierii Domnului, din anul 1940.

Informațiuni

La mănăstirea „Sfânta Ana” din Com. Rohia Jud. Someș, se află trei locuri libere pentru: un ieromonah, un ieromonah-duhovnic și un econom.

Călugării refugiați din Basarabia sau nordul Bucovinei vor fi bine primiți. Doritorii se vor adresa Stăreției.

* * *

D-l Nicu Predescu a pictat Biserica dela General Scărișoreanu, în bune condițiuni față de mijloacele materiale ce le-a avut la dispoziție.

* * *

Intrucât C. Pr. V. Marinescu, dela parohia Viișoara jud. Constanța, a dovedit că n'a fost anunțat de vizita canonică a P. S. Episcop Gherontie, din ziua de 18 Mai a.c. facem cu-venita rectificare asupra celor publicate în „Tomis”, pe lunile Iunie-Iulie 1940, pag. 47.

Se aduce la cunoștința cucernicilor preoți că se vor face inspecții inopinate la parohii. Mai ales în aceste timpuri de grea încercare, toți trebuie să-și facă întreaga datorie.

* * *

P. C. Referenți C. Staicu și M. Rădulescu, însoțiți de P. C. Protoiereu V. Andreescu, au inspectat inopinat în zilele de 17 și 18 August 1940, parohiile Fetești-oraș, Dudești, Buliga, Cocargea I, Cocargea II, Petroiv, Gâldău, Fetești-Gară, Stelnica, Maltezi, Bordușani, Cegani, Găița și Făcăieni.

Toți preoții au fost prezenți la datorie și în regulă cu îngrijirea bisericilor.

Eventualele lipsuri au fost semnalate, iar preoții obligați a le împlini.

Dela Școala de cântăreți „Episcopul Gherontie”, din Medgidia

A p e l

Avându-se în vedere că în această eparhie sunt peste 200 parohii ale căror posturi de cântăreți sunt vacante, așteptând să fie ocupate de elemente cât mai bine pregătite, pentru a lucra cu tragere de inimă și dragoste pentru Biserică și neam, aceasta pe deoparte, iar pe de alta și avantajele pe care le oferă școala noastră, prin aceia că dă posibilitate de a învăța chiar și cei mai săraci copii; iar când vor fi recrutați în armată, vor avea dreptul a face serviciul militar cu termen redus, și vor fi repartizați la companiile sanitare, fiind cunoscători ai școlii de agenți sanitari, întrucât în școala noastră se predă Higiena și Medicina, pentru ca după liberarea din armată să slujească ca agenți sanitari în comunele rurale, la ale căror biserici vor funcționa și ca cântăreți, conform Art. 39 din Regulamentul pentru reorganizarea și funcționarea Școalelor de Cântăreți din Biserica Autocefală Ortodoxă Română, astfel că absolvenții acestei școli vor găsi plasament sigur.

Știind pe cucernicii preoți în directă legătură atât cu absolvenții școlii primare din acea comună, cât și cu părinții lor și știind cât prețuiește o îndrumare pentru un copil ce nu este hotărât pe ce drum sau cărare să apuce, facem un călduros apel la c. c. lor ca să îndrumeze către această școală curat creștină și românească, pe cei mai buni copii care au absolvit școala primară. De dorit ar fi acei

copii cari sunt talentați la muzică și cu dragoste și râvnă pentru biserică.

Pentru anul școlar 1940-1941, avem vacante următoarele locuri: Clasa I a 30; Cl. II-a 9; Cl. III a 11 și Cl. IV a 10.

Doritorii a ocupa aceste locuri, trebuie să facă cereri de înscriere până la data de 25 Septembrie a. c., însoțite de taxa de 100 lei, și de următoarele acte:

1. Extract de naștere; 2. Certificat de botez; 3. Certificat de absolvirea cursului primar; 4. Act de vaccină; 5. O dovadă dela primărie că elevul are bune purtări; 6. Un certificat medical că elevul nu este atins de vre-o boală ereditară sau contagioasă.

Condițiunile de admitere sunt: elevul să aibă auz muzical și voce plăcută clară; poate fi și mai înaintat în vârstă, chiar cu legea recrutării satisfăcută.

Cererile de înscriere și taxa, se vor înainta direcției Școlii de Cântăreți Bisericești, comuna Medgidia jud. Constanța.

Școala este cu internat, care nu este însă obligatoriu.

Elevii ai căror părinți au rude sau găesc gazde onorabile în oraș, pot fi și externi, plătind numai taxa școlară de 1500 lei; taxa cauțiune 100 lei și taxa medicamente 100 lei.

Taxa internatului este de 5.500 lei pentru masă, dormit lumină, căldură, spălat și bae, plătită în rate trimestriale și anume: rata I-a este de 2500 lei, care se va achita la intrarea în internat; rata II-a de 1500 lei se va achita până la 15 Ianuarie 1941, și rata III-a de 1500 lei la 15 Aprilie 1941. Afară de această taxă, vor mai aduce și parte din alimente.

Examenul de admitere în Cl. I-a se va ține în ziua de 27 Septembrie a. c. și va consta din: examinarea voci, Religie și Română.

Cursurile vor începe în ziua de 30 Septembrie.

Orice alte informațiuni se vor da de direcțiunea școlii la cerere.

În nădejdea că veți binevoi a ține cont de rugăminta noastră, aducem toate mulțumirile școlii pentru concursul ce ne place a crede că ni-l veți da.

Director,

Alexandru Raicu

SPRE ȘTIINȚA

Revista apare sub îngrijirea Secției Culturale.

Schimbul de reviste, trimeteri de articole, abonamente și orice corespondență, se va adresa Revistei «Tomis» la Sfânta Episcopie, Constanța.

ABONAMENTUL:

1 an pentru preoți, episcopi și abonați particulari 120 lei

1 an pentru cântăreți 100 .

5. IX. 1940

SFÂNTA EPISCOPIE — CONSTANȚA

P. C. Sate
Domniului

Onor Consiliul

Central Bisericesc

Parohia

Comuna

Str. Maria Roseti. 63

Județul

3 București - 41